

ترجمه

اقتصاد ایران بیشتر از ۹۹ کشور جهان رشد کرد

سازمان ملل از رشد ۳ درصدی اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۳ خبر داد و اعلام کرد اقتصاد ایران در این سال بیشتر از ۹۹ کشور جهان رشد کرده و در رتبه دوم خاورمیانه قرار گرفته است. به گزارش «ایران

اقتصادی»، اداره امور اقتصادی و اجتماعی سازمان ملل در جدیدترین گزارش خود از سلسله گزارش‌های دوزنما و وضعیت اقتصادی جهان که هر سال منتشر می‌کند رشد اقتصادی ایران در سال میلادی گذشته را ۳ درصد برآورد و پیش‌بینی کرده است اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۴ نیز رشد ۲٫۴ درصد را تجربه کند.

در میان ۱۸۰ کشور جهان که در این گزارش مورد بررسی قرار گرفته‌اند رشد اقتصادی ایران از ۹۹ کشور در سال ۲۰۲۳ بیشتر بوده است. ایران در این سال در رتبه ۸۱ جهان از نظر میزان رشد اقتصادی قرار گرفته است.

گویان بیشترین رشد اقتصادی در میان کشورهای جهان در سال ۲۰۲۳ را داشته است. رشد اقتصادی گویان که اخیراً میادین جدید نفتی در این کشور کشف شده

به ۳۲٫۵ درصد رسیده است. تیمور لسته با رشد منفی ۱۵٫۲ درصدی نیز کمترین رشد اقتصادی را در جهان طی سال ۲۰۲۳ داشته است. رشد اقتصادی برخی کشورهای دیگر در این سال عبارت است از: امریکا ۲٫۵ درصد، ژاپن ۱٫۷ درصد، فرانسه ۰٫۹ درصد، آلمان منفی ۰٫۱ درصد، انگلیس ۰٫۵ درصد، روسیه ۲٫۷ درصد، چین ۵٫۳ درصد، هند ۶٫۴ درصد، ترکیه ۳٫۵ درصد و برزیل ۳٫۱ درصد.

ایران رتبه دوم رشد اقتصادی در منطقه خاورمیانه شد

آمار سازمان ملل نشان می‌دهد متوسط رشد اقتصادی ۱۲ کشور خاورمیانه در سال ۲۰۲۳ کمتر از یک درصد بوده است. به عبارت دیگر اقتصاد ایران سه برابر متوسط منطقه در این سال رشد کرده است. همچنین ایران رتبه دوم منطقه را از نظر رشد اقتصادی در سال ۲۰۲۳ به خود اختصاص داده است. ایران پس از بحرین که با رشد ۳٫۱ درصد در رتبه نخست قرار گرفته است بیشترین رشد اقتصادی را در مقایسه با سایر کشورهای خاورمیانه داشته است. چهار کشور کویت، عراق، یمن و لبنان در این سال رشد منفی داشته‌اند. رشد اقتصادی این کشورها به ترتیب منفی ۰٫۷ درصد، منفی ۳٫۵ درصد، منفی ۰٫۵ درصد و منفی ۰٫۲ درصد گزارش شده است. رشد اقتصادی عمان نیز ۱٫۲ درصد، قطر ۲٫۳ درصد، امارات ۲٫۷ درصد، اردن ۲٫۱ درصد و سوریه ۱٫۳ درصد محاسبه شده است. اقتصاد عربستان هم با رکود و رشد صفر در این سال مواجه شده است. این گزارش همچنین نرخ تورم ایران در سال ۲۰۲۳ را ۴۲٫۱ درصد برآورد و پیش‌بینی کرده است در سال جاری میلادی با کاهش قابل توجه نسبت به سال قبل به ۲۸٫۶ درصد برسد.

اروپا

ورشکستگی بیش از ۵۵ هزار شرکت

فرانسوی در ۲۰۲۳

بانک مرکزی فرانسه در گزارش‌های اعلام کرد که ۵۵ هزار و ۴۹۲ شرکت و مؤسسه در این کشور در سال ۲۰۲۳ اعلام ورشکستگی کردند. به گزارش «ایران اقتصادی»، این بانک گفته است که سطح فعلی تعداد ورشکستگی‌ها از میانگین بین سال‌های ۲۰۱۰ تا ۲۰۱۹ (۵۹۳۴۲) فراتر نمی‌رود. در طول همه‌گیری ویروس کرونا نیز (۲۰۲۰-۲۰۲۱)، این نرخ دو برابر کمتر از نرخ فعلی بود.

این گزارش حاکی از آن است که در بیشتر موارد صحبت از شرکت‌های کوچک و متوسط (۵۵۴۳۵ مورد) است که تعداد کارگران آنها از ۲۵۰ نفر بیشتر نمی‌شود. تعداد شرکت‌های متوسط و بزرگ در فرانسه با بیش از ۲۵۰ کارگر که در سال ۲۰۲۳ تعطیل شدند به ۵۷ شرکت رسیده که دو برابر بیشتر از سال ۲۰۲۲ است.

روزنامه لوموند اعلام کرده که کارآفرینی در فرانسه با چالش‌هایی نظیر انباشت بدهی‌ها، مالیات‌ها و کمک‌های اجتماعی روبه‌رو است. طبق گزارش فارس از روسیالیوم، این روزنامه به نقل از شرکت مشاوره آلتارس Altaras آورده است تنها نیمی از شرکت‌ها بدهی خود را بموافق پرداخت می‌کنند و بسیاری از مدیران شرکت‌ها برای جلوگیری از ورشکستگی و حل و فصل مسائل خود از طریق دادگاه‌ها، دیر اقدام می‌کنند.

ارز

ارزهایی که در سال ۲۰۲۳ بیشترین

ریزش را داشتند

ابزار رصد مالی بلومبرگ نشان می‌دهد ارزهای لبنان و آرژانتین در سال میلادی گذشته، بزرگترین کاهش ارزش را در برابر دلار امریکا تجربه کردند. به گزارش «ایران اقتصادی»، پوند لبنان با کاهش ۸۹٫۸۹ درصدی ارزش در سال ۲۰۲۳، بزرگترین کاهش ارزش را در برابر دلار امریکا تجربه کرد. پس از پوند لبنان، پژو آرژانتین با کاهش حدود ۷۸ درصدی در رتبه دوم و نایر نیجریه با کاهش ۴۲٫۵۷ درصدی در رتبه سوم بزرگترین کاهش ارزش ایستاد. طبق گزارش بانک جهانی، آرژانتین رکورددار بیشترین سال‌های رشد منفی تولید ناخالص داخلی در نیم قرن گذشته بوده و ۲۱ سال رشد اقتصادی منفی در فاصله سال ۱۹۷۱ تا ۲۰۲۲، داشته است. به علاوه، طبق آمار صندوق بین‌المللی پول، آرژانتین از نظر بالاترین نرخ تورم در میان کشورهای جهان در سال ۲۰۲۳، در رتبه چهارم قرار دارد. طبق گزارش ایسنا از استاتیستا، اچ‌ای مالای ۳۹ درصد کاهش ارزش در برابر دلار امریکا و لیر ترکیه با ۳۵٫۵۱ درصد کاهش، در رتبه چهارم و پنجم قرار دارند.

دلیلی ندارد متقاضی دلار باشیم، وقتی می‌توانیم با ترکیه پیمان ارزی داشته باشیم و لیر ترکیه و ریال ایران را برای مبادلات استفاده کنیم

۲۸ هزار تومان یا ۵۰ هزار تومان است به آن سمت سوق دهیم. مثلاً اگر تقاضای سفته‌بازی برای ارز وجود دارد و از آن طرف هم انتظار افزایش نرخ ارز وجود دارد، شرایطی را فراهم کنیم که مردم و فعالان اقتصادی و کسانی که با ارز سرو کار دارند و می‌خواهند دارایی‌های‌شان را افزایش دهند یا بیمه کنند، به خرید ارز پناه نیاورند و سفته‌بازی انجام ندهند و تقاضا برای ارز نداشته‌باشند.

دلار و یورو بشدت کاهش یافت. کاهش تقاضا برای این دوازدهمین راه‌فرام کرد که سفته‌بازی برای دلار و یورو در اقتصاد کشور کاهش یابد و این مدیریت طرف تقاضای ارز توسط بانک مرکزی انصافاً مدیریت بسیار مناسبی بود، به خصوص مسأله ارز اربعین که چند روز مانده به مراسم اعلام شد لازم نیست افراد دلار تهیه کنند، بلکه می‌توانند دینار تهیه کرده و این هم برای کشور عراق و هم برای اقتصاد ایران مناسب بود. هم وزن ریال ایران و هم دینار عراق در منطقه افزایش یافت و هم فعالیت‌های سفته‌بازی را کاهش داد. شاید در نگاه ساده باشد، اما حرکت بسیار عمیقی بود و تأثیر خوبی گذاشت. چرا که انتظاری وجود داشت که شوک ارزی داشته باشیم، اما اتفاق نیفتاد. گفته می‌شود بانک مرکزی این اقدام را برای لیر ترکیه یا ریال عربستان و ارزهای دیگر هم در دستور کار دارد. خوب است که این اقدامات را با سایر کشورهایی که مبادله اقتصادی داریم نیز تعمیم دهیم. چیزی که عاید ما خواهد شد، ریال به عنوان یک ارز مهم در منطقه مطرح خواهد شد و برای اقتصاد کشور حرکت مناسب و خوبی است.

● برخی می‌گویند چرا باید ارز تثبیت شود، باید نرخ ارز را رها کرده و در اختیار بازار قرار دهیم. تحلیل شما چیست؟

در ادبیات اقتصادی و بانکی سه نظام ارزی وجود دارد: نظام ارزی شناور، نظام ارزی ثابت قابل تبدیل (ارز ورود و خروج دارد و آزاد است، اما ثابت است و مدیریت می‌شود) و نظام ارزی ثابت. نظام ارزی که الان در کشور داریم نظام ارزی ثابت قابل تبدیل است، یعنی از طرفی شناور نیست و می‌خواهیم مدیریت کنیم و اجازه ندیم تا هر کجا که می‌تواند نوسان داشته باشد، حرکت کند. شرایط اقتصادی حکم می‌کند که چنین نظام ارزی را انتخاب کنیم. از یک طرف موضوع تحریم را داریم و از طرف دیگر نیازهای ارزی ما زیاد است، اما حجم تجارت خارجی ما به دلایل مختلف از جمله تحریم قابل توجه نیست و عدد ۱۵۰ میلیارد دلار صادرات و واردات برای اقتصاد ایران رقم بالایی نیست. به این دلایل نظام ارزی شناور شده به سمت نرخ معقول و کارشناسی شده را داریم.

نرخه که تعیین می‌شود مثلاً ۵۰ هزار تومان که الان وجود دارد آیا نرخ واقعی است؟ چه کسی می‌تواند اثبات کند؟ من می‌گویم پایین‌تر است، تثبیت نرخ ارز این است که روی رقم کارشناسی با سیاست‌هایی که اعمال می‌کنیم، حول این محور باقی بماند که روی تثبیت اقتصادی هم مؤثر است. این رقم نرخ ارز را لازم نیست بالا و پایین کنیم تا لزوماً تثبیت نرخ ارز اتفاق بیفتد، می‌توانیم از طریق مدیریت عرضه و تقاضای ارز روی قیمتی که کارشناسی شده و فکرمی‌کنیم

سفته‌بازی در بازارها به صفر نزدیک شد

آزادسازی منابع ارزی در کنار ایجاد مرکز مبادله ایران، موجب شد تا انتظارات افزایش نرخ ارز از بین برود و ارز در یک روند باثبات قرار گیرد

تعیین سیاست‌های ارزی توسط بانک مرکزی، یکی از اصلی‌ترین ابزارهای سیاست‌گذاری در سطح اقتصاد کلان است که به واسطه گستره اثرگذاری آن ضروری است تا با نگاهی جامع و مبتنی بر شرایط کشور طراحی و اجرا شود. پس از سال‌ها تجربه وجود نابازار ارز در کشور و آسیب دیدن اقتصاد ایران از جهش‌های مقطعی نرخ ارز، بانک مرکزی در انتهای سال گذشته با اتخاذ مجموعه سیاست‌های تثبیت اقتصادی، مرکز مبادله ارز را به عنوان بستر ایجاد یک بازار کارای ارز راه‌اندازی کرد و بازارسازی برای تعمیق بازار ارز و کنترل نوسانات نرخ ارز را در دستور کار خود قرار داد. تعیین سیاست‌های ارزی مبتنی بر ایجاد زمینه رشد سرمایه‌گذاری و تولید امری ضروری است که بانک مرکزی این موضوع را به عنوان یکی از راهبردهای خود در اتخاذ سیاست‌های پولی و ارزی در نظر گرفت. همچنین به موازات آن، اقدامات بانک مرکزی در راستای دلارزدایی یکی از گام‌های مؤثر سیاست‌گذار ارزی به منظور ایجاد ثبات در بازار ارز بود. بر همین اساس با محمد کهندل، استاد اقتصاد دانشگاه و تحلیلگر مسائل پولی و ارزی درباره لزوم تداوم اجرای سیاست‌های تثبیت اقتصادی و ارزیابی عملکرد بانک مرکزی طی یک سال گذشته گفت‌وگویی شده که از نظر می‌گذرد.

مسأله بهره‌برداری کرد، لذا اقتصاد کشور از این محل ضربه‌های زیادی دید. راهی که باید برای این چالش طراحی و عملیاتی می‌کردیم این بود که در کنار اقتدار بانک مرکزی که بتواند سیاست‌هایی را که اتخاذ می‌کند عملیاتی کند، این بود که شرایطی فراهم کنیم که هم از طریق انتظارات و هم آنچه در میدان اتفاق می‌افتد، حجم تجارت خارجی ایران افزایش یابد. در دولت سیزدهم این اتفاق افتاد، از همان ابتدا رازینی‌ها را برای همکاری و تبادل اقتصادی با همسایگان و شرکای تجاری که از قبل هم این شرکای تجاری مشخص بودند، آغاز و شرایط برای بزرگ شدن حجم تجارت خارجی و فعالیت‌های اقتصادی ایران با سایر کشورها فراهم شد. این موضوع هم از نظر روانی و هم اقتصادی شرایطی را فراهم کرده که شاهد ثبات نسبی در حوزه ارز در اقتصاد کشور باشیم. البته تأکید می‌کنم حجم مبادلات اقتصادی ما پایین است، در حال حاضر نیز اگرچه جهش‌هایی داشته‌ایم، اما با توجه به اینکه اقتصاد ایران بزرگ است، باید حجم تجارت خارجی بیش از اینها باشد. افزایش حجم تجارت خارجی کشور به خصوص با همسایگانی که اقتصاد ما نسبت به آنها از مزیت نسبی برخوردار است، به معنی ارزآوری برای کشور است. تحقق این موضوع شرایط افزایش عرضه ارز را مهیا می‌کند تا نسبت به تقاضا تعادل ایجاد شود، اگر پایداری روی نقطه تعادل داشته باشیم، ثبات اقتصادی از طریق ثبات ارز برای اقتصاد اتفاق افتاده است.

● اشاره به جایگزینی ارزهای منطقه‌ای کردید، هر سال در ایام اربعین افزایش تقاضای ارز داشتیم و به دلار و بازار ارز فشار می‌آورد، اما این بار شاهد بودیم به مردم دینار تخصیص پیدا کرد و مشکلی به وجود نیامد. تحلیل‌تان از این اقدام چیست؟

یکی از اتفاقات خوب این بود که با انعقاد قراردادهای مبادلات ارزی توسط بانک مرکزی با کشورهای منطقه و شرکای تجاری، شرایطی فراهم شد که تقاضا برای ارزهای خاص مانند

گفت‌وگو

● از سال ۹۶ به بعد با توجه به عدم مدیریت منابع ارزی کشور و توجه بیش از حد به برجام و مسائل خارجی، شاهد بودیم که نرخ ارز افزایش یافت. تحلیل‌تان از آن‌ها چیست؟ چرا این اتفاق افتاد؟ وضعیت اقتصاد ایران در ارتباط با موضوع ارز و تجارت خارجی به شکلی است که حجم فعالیت‌های ارزی نسبت به اقتصاد کشور یا به تعبیری حجم معاملات خارجی ایران بسیار کوچک است. این موضوع زمینه را فراهم می‌کند تا دیگران برنامه‌ریزی کنند و از این محل برای بی‌ثبات کردن اقتصاد از طریق تغییر در نرخ ارز ورود کنند و اقتصاد کشور دچار مشکل شود. شاهد بودیم ارز سلیمانی، امارات، کابل و هرات وجود داشت و البته در حال حاضر نیز است، اما اثرات آن بسیار پایین آمده است. با اختصاص رقم‌های نه چندان زیاد می‌توانستند اقتصاد کشور را از طریق ارز دچار نوسانات و بی‌ثباتی کنند. لذا در دولت قبل به دلیل معطل کردن اقتصاد در ارتباط با حل برجام، شرایطی فراهم شد که کوچک ماندن حجم معاملات اقتصادی کشور همچنان مسأله نظام شد و طرف مقابل از این

